

ARCHBISHOP, *s.* धर्माध्यक्षाणां मध्ये प्रधानो वा मुख्यो धर्माध्यक्षः.

ARCHDEACON, *s.* (The bishop's vicegerent) धर्माध्यक्षसहायः, धर्माध्यक्षोपकारकः.

ARCHAEOLOGY or ARCHEOLOGY, *s.* प्राकालीनव्यवहारविषयं वाक्यं, पुरा-
तनशास्त्रं.

ARCHED, *p. p.* मखलीकृतः-ता-तं, गोलीकृतः-ता-तं, तोरणकारः-रा-रं,
कुचितः-ता-तं.

ARCHER, *s.* धनुर्धरः धन्वी *m.* (नं), धन्वा *m.* (नं), धनुषान् *m.* (नं),
धनुष्कः, धनुषधारी *m.* (नं), इष्यासः, इषुधरः, काखीरः, निषङ्गो *m.*, खल्लो *m.*

ARCHERY, *s.* धनुर्विद्या, शराभ्यासः, उपानसं, शरापातः, वाणमोक्षः—
(Skilled in) कृतहस्तः, सुप्रयोगविश्वः, कृतपुष्कः.

ARCHETYPE, *s.* मूलं, मूलमूर्तिः *f.*, आदर्शः, मूलशरीरः.

ARCHITECT, *s.* स्वपतिः *m.*, गृहादिनिर्माणविद्याज्ञः, गृहनिर्माणाध्यक्षः,
निर्माता *m.* (नं).

ARCHITECTURAL, *a.* निर्माणविद्यासम्बन्धी-ध्वनी-न्य *(नं)*.

ARCHITECTURE, *s.* निर्माणविद्या, निर्माणशिल्पं, गृहादिनिर्माणशिल्पं.

ARCHITRAVE, *s.* गृहस्य यो भागः स्तम्भयोः खल्लसन्तरेषु निवेश्यते.

ARCHIVES, *s.* प्राकालीनपत्रधारणारः—(Ancient records) इतिहासः,
पुरातनं

ARCHNESS, *s.* विद्वधता, वैदग्ध्यं, रसित्वं.

ARCHWISE, *adv.* तोरणरूपेण, खड्गमहाकारेण, तोरणवत्, धनुषाकारेण.

ARCTIC, *a.* उत्तर-रा-रं, उदीचीनः-ना-नं, उत्तरकेन्द्रीयः-या-यं,
चित्रशिक्षस्यःस्थितो भूगोलभागः.

ARDENCY, *s.* उत्साहः, उत्साहः, उग्रता, व्ययता, कीर्तुहलं, उत्सुकता.

ARDENT, *a.* (Hot) उत्तमः-ना-नं, प्रवृद्धः-या-यं—(Eager) कुतूहली-
लिनो-लि (नं), उत्सुकः-का-कं, सतीव्रः-ज्जा-ज्जं, ययः-या-यं,
उत्साही-दिनी-दि (नं)—(Affectionate) अनुरागो-गिणी-गि (नं).

ARDENTLY, *adv.* उत्साहेन, कीर्तुहेन, सौम्यमेव, सानुरागे.

ARDOUR, *s.* उत्साहः, आसक्तिः *f.*, उग्रता, व्ययता, कीर्तुहलं, सौम्यं, वसाहः—
(Of affection) अनुरागः.

ARDUOUS, *a.* (Lofty) उच्चः-चा-चं, प्रांशुः-शुः-शुः, आरोहणदुर्गम्यः-
म्या-म्यं—(Difficult) दुष्करः-रा-रं, सुदुष्करः-रा-रं, शक्तिदुष्करः-
रा-रं, कठिनः-ना-नं, दुर्गम्यः-म्या-म्यं, दुःसाध्यः-ध्या-धं, दुष्टरः-रा-रं.

ARDUOUSNESS, *s.* उच्चता, उदुर्गता—(Difficulty) कठिनता, कठिन्यं.

AREA, *s.* सङ्ग्रहः, प्राङ्गणं, सम्यन्तरस्थानं.

ARENA, *s.* रङ्गः, रङ्गभूमिः *f.*, मञ्चः, खड्गवाटः.

ARGENT, *a.* रूपः-प्या-यं, रौप्यः-प्यो-यं, राततः-तो-तं.

ARGILLIOUS, *a.* मृत्तमयः-यो-यं, मार्मिकः-को-कं, चिह्नमृत्तिकायः-यो-यं.

TO ARGUE, *v. n.* (To reason) विचारं in caus. (चारयति-यितुं),
तर्कं (c. 10. तर्कयति-यितुं), पितर्कं, विवेचनं कृ—(To dispute)
विवादं (c. 1. वदति-वदितुं), वादानुवादं वा उत्तरप्रत्युत्तरं कृ.

TO ARGUE, *v. a.* (To prove by argument) प्रमाय, (nom. प्रमा-
ययति-यितुं), प्रमायणेन, प्रमायेन वा तर्केण वा विचारेण सिद्धीकृ; सूच
(c. 10. सूचयति-यितुं)—(To charge with, as a crime) दोषारोपे
कृ, खपदद (c. 1. वदति-वदितुं), खपिधाय (c. 6. खपयति-यितुं).

ARGUER, *s.* तर्कही *m.* (नं), विवादो *m.* (नं), विचारकः, प्रतिवादो *m.*
(नं), आधो *m.* (नं).

ARGUMENT, *a.* (A reason stated) पक्षः, प्रमाणं, हेतुः *m.*, कारणं, वितर्कः,
वादः; 'a false argument', पक्षान्तरः; 'a different side of
the argument', पक्षान्तरः—(Controversy) वादानुवादः, वादपुद्गलः,
वाक्यलं, विचारः, वितर्कः, विवादः, वितर्कादः—(The subject of any

work) विषयः—(Table of contents) अनुक्रमणिका, निर्णयः.

ARGUMENTATION, *s.* वितर्कणं, विचारणं, वायः.

ARGUMENTATIVE, *a.* (Consisting of argument) तार्किकः-को-कं,
वितर्की-किणी-किं (नं), विवादो-दिनी-दि (नं), वायो-यिनी-यि
(नं), विचारो-रिणी-रि (नं)—(Disposed to controversy) वि-
वादशीलः-लल-लं, विवादार्थी-यिनी-यि (नं), विवादप्रियः-या-यं.

ARGUMENTATIVELY, *adv.* सवितर्कं, वादानुवादपुद्गले पितर्कपुद्गलं वायवत्.

ARID, *a.* शुष्कः-ष्का-ज्जं, शोषितः-ता-तं, परिशुष्कः-ष्का-ज्जं;
'arid soil', मरुः *m.*, मरुस्थली, धन्वा *m.* (नं).

ARIDITY, *s.* शुष्कता, न्य, शोषः, शोषणं, परिशोषः.

ARIGHT, *adv.* पुष्कं, च्युतं, यथावत्, योचितं, यथायोग्यं, सम्यक्, यथा—
To arise, *v. n.* (To stand up) उत्थाय वा उत्था (c. 1. तिष्ठति-ने-
पातुं)—(To have origin) उत्पद्य (c. 4. पद्यते-पयं), समुपदि; उच्चर
(c. 1. चरति-चरितुं), उदि (c. 1. चयति-यतुं), समुदि, समुदि; प्रु
(c. 1. भवति-भवितुं), सम्भू, आविर्भू, प्रादुर्भू; प्रवृत् (c. 1. वरते-
वर्तितुं), प्रवृत् (c. 1. सरति-सर्तुं), उद्गा (c. 2. भाति-भातुं), निर्भे; आत्मानं दृश in caus. (दर्शयति-यितुं), जन् (c. 4. जायते जनिनुं),
अभिजन्, उपजन्, सन्नन्—(From death) प्रसन्नन्, समुत्था.

ARISEN, *p. p.* उत्थितः-ता-तं, सन्नतः-ता-तं, जातः-ता-तं, जनितः-
ता-तं, उत्पन्नः-ता-तं, समुत्पन्नः-ता-तं, विनिःसृतः-ता-तं, जन्मः-न्या-न्यं.

ARISTOCRACY, *s.* (A form of government) कुलीननानाधिकृतं राज्यं,
कुलीनवर्गप्रमुखं राज्यं, कुलीनवर्गप्रभुत्वं—(The persons of whom
it is composed) कुलीनजनता, कुलीनवर्गः.

ARISTOCRATICAL, *a.* कुलीनः-ना-नं, कुलीनकः-का-कं, कीलेयः-यो-यं,
कुलीनवर्गयोग्यः-ग्या-ग्यं, उत्कृष्टः-था-थं.

ARISTOCRATICALLY, *adv.* कुलीननानुवत्, कुलीनकप्रकारेण.

ARITHMETIC, *s.* गणनाविद्या, गणितं, पाटीगणितं, अङ्कविद्या, परिपाटीः *f.*—दी-
पकर्मि *m.* (नं); 'the eight rules of arithmetic', पारिकर्मिषक.

ARITHMETICAL, *a.* गणनाविद्यानुरूपः-पापं, अङ्कविद्यानुरूपः-रिणी-रि (नं).

ARITHMETICALLY, *s.* गणनाविद्या, गणनाशास्त्रपरिचितः, अङ्कविद्याज्ञः, गणकः.

ARK, *s.* (A vessel, ship) नी, नौका, पोतः, तरखी, वृहदीका—(A
chest) चापारः, कोयः, सेदिका, पेडः-डा-टी.

ARM, *s.* (Of the body) बाहुः *m. f.*, भुजः or -ना *f.*, दोषा *f.*, दोः *m.* (नं),
प्रवेष्टः—(Of a tree) शाखा, उपशाखा—(Of the sea) समुद्रखण्डः—
(Of a river) वक्रः, वङ्गः, नदीवङ्गः, नदीवक्रः, पुष्टवक्रः—(Power,
might) बलं, शक्तिः *f.*; 'a dominion acquired by one's own
arm', 'सुखीनोपाजितं राज्यं'—(The upper arm) प्रगल्हः.

To arm, *v. a.* सज्जं (c. 4. नयति-नयुं), सज्जीकृ, खल्ले; or शस्त्रे;
सज्जीकृ, or युज् in caus. (योजयति-यितुं), or समायुज्—(To arm
one's self, put on one's arms) नह (c. 4. तयते नयुं), सज्जं—
(To put on armour) धर्म (nom. धर्मयति-यितुं) or संवर्मयति.

ARMADA, *s.* वृहदीकासमूहः, समुद्रयुद्धाय सज्जीकृतो वृहदीकासमूहः.

ARMADILLO, *s.* पुण्डः, कर्षकाचर्मधारी विलबासी सुद्रुमजन्तुः.

ARMAMENT, *s.* सैनिकः, युद्धाय सज्जीकृतं बलं, योद्धासज्जः—
(Having a weapon in the hand) शस्त्रपाणिः-निः-निः.

ARMED, *p. p.* सज्जः-ज्जा-ज्जं, वर्णितः-ता-तं, सज्जः-जा-जं, अभिसज्जः-
जा-जं, साधयः-या-थं, कृतशस्त्रः-स्त्रा-ज्जं, शस्त्रो-लिणी-लि (नं).

(Having a weapon in the hand) शस्त्रपाणिः-निः-निः.

ARM-HOLE, *s.* कण्ठः, बाहुमूलं, भुजकोटरः, कण्ठस्थानं, दोर्मूलं.

ARMISTICE, *s.* शिविक्तालपयनं युद्धनिवर्तनं, सन्धिः *m.*, धमा.

ARMLESS, *a.* (Without an arm) अयुजः-जा-जं—(Without
weapons) अशस्त्रीनः-ना-नं, अशस्त्रः-स्त्रा-ज्जं.